

Rada Európy
Výbor ministrov

Odporúčanie č. R (2002) 7
Výboru ministrov členským štátom
o opatreniach na posilnenie ochrany príbuzných práv vysielateľov

(prijaté Výborom ministrov dňa 11. septembra 2002 na 807. zasadnutí zástupcov ministrov)

Výbor ministrov v zmysle Čl. 15 Štatútu Rady Európy,

Majúc na zreteli, že úlohou Rady Európy je prehlbovať jednotu členských štátov pri zachovávaní a presadzovaní ideálov a princípov, ktoré sú ich spoločným dedičstvom, a podpore ich hospodárskeho a sociálneho pokroku,

Znovu zdôrazňujúc význam ochrany autorských a príbuzných práv ako stimulu literárnej a umeleckej tvorby a produkcie,

Znepokojený tým, že európski vysielatelia sú vzhľadom na technologický pokrok posledných dekád stále viac vystavovaní pirátstvu svojich programov,

Uznávajúc, že cenný prínos európskych vysielateľov k tvorivej a kultúrnej aktivite vyžaduje väčšiu investíciu a úsilie na zabezpečenie kvality a rôznorodosti programov a že tento prínos je vo veľkom ohrození v prípade nedostatočnej ochrany pred pirátstvom,

Uznávajúc potrebu rovnováhy medzi právami vysielateľov a všeobecným verejným záujmom, predovšetkým pokiaľ ide o vzdelávanie, výskum a prístup k informáciám a potrebu vysielateľov priznávať práva držiteľov autorských a príbuzných práv k dielam a iným chráneným útvarom obsiahnutým v ich vysielaní,

Uvedomujúc si dôležitosť práce vykonanej v rámci Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) v oblasti ochrany vysielateľov, ako aj potrebu brať do úvahy vývoj medzinárodného legislatívneho rámca,

Odporúča vládam členských štátov

vziať do úvahy ustanovenia v dodatku tohto Odporúčania pri ochrane príbuzných práv vysielateľov a pri adaptácii týchto práv do digitálneho prostredia.

Dodatok k Odporúčaniu č. R(2002)7

Práva, ktoré treba poskytnúť

Aby sa zvýšila úroveň ochrany príbuzných práv vysielateľov, členské štáty im - ak tak už neurobili - poskytnú nasledovné práva, majúc pritom na pamäti, že obmedzenia a výnimky z týchto práv možno poskytnúť v rozsahu povolenom medzinárodnými dohodami:

1. výhradné právo povoliť alebo zakázať retransmisiu ich vysielania drôtovými alebo bezdrôtovými prostriedkami, či už súbežnú alebo z nahrávok,
2. výhradné právo povoliť alebo zakázať nahrávanie ich vysielania,
3. výhradné právo povoliť alebo zakázať priamu alebo nepriamu reprodukciu nahrávok ich vysielania akýmkoľvek spôsobom alebo akoukoľvek formou,
4. výhradné právo povoliť alebo zakázať, aby verejnosť mala možnosť nahrávať ich vysielanie drôtovými alebo bezdrôtovými prostriedkami takým spôsobom, že jej zástupcovia budú mali prístup k týmto nahrávkam z miesta a v čase, ktoré si individuálne zvolia,
5. výhradné právo povoliť alebo zakázať, aby verejnosť mala možnosť predaja alebo iného prevodu vlastníctva nahrávok alebo kópií nahrávok ich vysielania,
6. výhradné právo povoliť alebo zakázať, aby sa verejnosti sprístupnilo ich vysielanie, ak sa také sprístupnenie realizuje na miestach dostupných pre verejnosť za úhradu vstupného.

Nosné signály ešte nevysielaného programu

Členské štáty zväžia prijatie opatrení, ktorými sa zabezpečí, aby vysielatelia mali primeranú ochranu pred akýmkoľvek aktom uvedeným v odrážkach a) až f) vyššie vo vzťahu k nosným signálom ich ešte nevysielaného programu.

Technologické opatrenia

Členské štáty poskytnú primeranú právnu ochranu a účinné právne prostriedky voči mareniu efektívnych technologických opatrení používaných vysielateľmi v súvislosti s výkonom ich príbuzných práv a obmedzujúcich činnosti vo vzťahu k ich vysielaniu, ktoré nie je schválené vysielateľmi zainteresovanými alebo povolenými zo zákona.

Informácie správy práv

Členské štáty poskytnú primerané a účinné právne prostriedky voči komukoľvek, kto vedome odstraňuje alebo mení elektronické informácie správy práv bez oprávnenia, pričom vie alebo vzhľadom na občianske prostriedky má dostatočný priestor na to, aby vedel, že to vyvolá, umožní, uľahčí alebo zatají porušenie niektorého z práv uvedených v tomto odporúčaní. Rovnako sa bude postupovať, ak niekto vedome súbežne retransmituje vysielanie alebo vysielá, distribuuje, dováža na distribúciu, prenáša alebo sprístupňuje verejnosti nahrávky alebo kópie vysielania, pričom vie, že elektronické informácie správy práv boli odstránené alebo zmenené bez oprávnenia.

Doba ochrany

Členské štáty zvážia, akú dobu ochrany vysielateľom poskytnú, pričom to bude minimálne do konca 50. roku od konca roka, v ktorom sa vysielanie uskutočnilo.

Výkladové memorandum

Úvod

1. Z viacerých dôvodov sa Rada Európskeho riadiaceho výboru pre masové médiá a jeho skupina špecialistov na ochranu držiteľov práv v mediálnom sektore v r. 2000 rozhodla započat' tvorbu štandardov zameraných na zlepšenie ochrany príbuzných práv vysielateľov.

2. Najdôležitejšia medzinárodná konvencia v tejto oblasti - Medzinárodný dohovor o ochrane výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a vysielateľov (Rímsky dohovor) - od svojho prijatia v r. 1961 nebola revidovaná. Ďalší dôležitý nástroj v tejto oblasti - Európska dohoda o ochrane televízneho vysielania - nebol predmetom priebežnej revízie od svojho podpísania Radou Európy v r. 1960. V mnohých smeroch je citovaná dohoda modernejšia ako Rímsky dohovor. Napriek tomu ju z technických dôvodov ratifikoval len obmedzený počet strán, pričom niektoré z nich vyjadrili závažné výhrady týkajúce sa práve ustanovení, ktoré išli ďalej ako Rímsky dohovor.

3. Aj keď rozhodnutie pripraviť nový nástroj bolo prijaté len nedávno - v r. 2000, treba pripomenúť Deklaráciu príbuzných práv prijatú Výborom ministrov Rady Európy 17. februára 1994, pretože tá uznala potrebu zásadného skvalitnenia ochrany príbuzných práv. V tom čase sa za prioritu pokladalo štúdium o.i. práv umelcov, výrobcov zvukových záznamov a vysielateľov s ohľadom na káblovú retransmisiu.

4. Rada Európy vždy zdôrazňovala potrebu zabezpečiť rovnováhu medzi rôznymi kategóriami držiteľov práv. Iným kategóriám držiteľov príbuzných práv, napr. výrobcom zvukových záznamov a umelcom (iným ako audiovizuálnym) pomohla Dohoda o výkonných umelcoch a zvukových záznamoch (WPPT) prijatá Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) v r. 1996. Príprava špecifickej dohody pre vysielateľov je v kompetencii WIPO, ale pravdepodobne bude trvať niekoľko rokov, kým vstúpi do platnosti. Preto je nástroj zameraný na práva vysielateľov oprávnený.

5. Ďalej treba spomenúť, že problémy pirátstva, ktorým čelia európski vysielatelia, majú vzhľadom na kultúrnu blízkosť a ohraničenú geografickú oblasť družicového pokrytia do značnej miery regionálny rozmer. Z tohto dôvodu je regionálne riešenie obzvlášť vhodné.

6. Jedným z hlavných problémov pri príprave Odporúčania bol nesúlad v otázke, či doň treba zahrnúť definíciu pojmu "vysielanie". Z právneho hľadiska by to mohlo byť vhodné. Majúc však na pamäti, že by to mohlo viesť k nepredvídateľným komplikáciám a zdržaniu z dôvodu hľadania definície, ktorá by zohľadnila technologický pokrok vo vysielaní za obdobie od prijatia Rímskeho dohovoru, sa napokon prijalo rozhodnutie nezahrnúť do Odporúčania žiadnu definíciu tohto pojmu. Z uvedeného je jasné, že

cieľom Odporúčania je predovšetkým reagovať na naliehavú potrebu vysielateľov v tradičnom zmysle prijať lepšiu ochranu proti pirátstvu.

Rozsah Odporúčania

7. Odporúčanie je zamerané na posilnenie ochrany príbuzných práv vysielateľov. Členské štáty môžu zväziť poskytnutie ochrany nielen vysielaniu samotnému, ale tiež nosným signálom ešte neodvysielaného programu. Vysielateľovi sú málo platné práva na svoje vysielanie, ak piráti môžu toto právo zmariť zachytením signálu prenášajúceho program ešte pred jeho skutočným vysielaním (pozri odseky 25 - 26). Okrem toho sa Odporúčanie snaží chrániť vysielanie ako také a táto ochrana je oddelená od akýchkoľvek práv v rámci autorských alebo príbuzných práv na obsah vysielania, ktoré nie sú dotknuté alebo ovplyvnené ochranou poskytovanou vysielaniu.

Komentár k ustanoveniam Odporúčania

Práva, ktoré treba poskytnúť

8. Odporúča sa, aby členské štáty zväzili poskytnutie určitého počtu výhradných príbuzných práv vysielateľom. Tieto práva postaviť na Rímskom dohovore a tiež Európskej dohode o ochrane televízneho vysielania. Idú však ďalej, berúc do úvahy úroveň ochrany dosiahnutú zmluvami WIPO z r. 1996 pre iné kategórie držiteľov práv. Zohľadnená je aj úroveň ochrany dosiahnutá alebo navrhovaná v rámci Európskej únie.

9. Mnohé členské štáty Rady Európy niektoré z navrhovaných práv a opatrení už na národnej úrovni poskytli/prijali.

10. Vo väčšine prípadov sa odporúča poskytnúť práva vo forme výhradných práv na povolenie alebo zakázanie daného spôsobu použitia. Treba však zdôrazniť, že práva, ktoré treba poskytnúť, nie sú absolútne. Môžu podliehať výnimkám a obmedzeniam. Nepokladalo sa za nevyhnutné ďalej pracovať na danej problematike v tomto Odporúčaní. Medzinárodné zmluvy v tejto oblasti pripúšťajú obmedzenia a výnimky týkajúce sa napr. súkromného použitia, pre účely spravodajských reportáží, pre účely výučby alebo vedeckých výskumov. Obmedzenia alebo výnimky sa musia týkať len určitých špecifických prípadov, ktoré nie sú v rozpore s normálnym využitím a ktoré neodôvodnene neovplyvňujú legitímne záujmy držiteľov práv (tzv. trojkrokový test).

a) právo na retransmisiu

11. Nepovolená retransmisia vysielania tvorí najväznejšiu formu pirátstva, ktorej európski vysielatelia čelia. Preto je najdôležitejšie, aby boli vysielatelia chránení pred takými prenosmi. To je zjavne najdôležitejší samostatný problém, ktorým sa členské štáty musia zaoberať v snahe posilniť ochranu vysielateľov.

12. Rímsky dohovor v čl. 13 poskytuje len právo opakovaného vysielania, ktoré je definované ako súbežný bezdrôtový prenos, preto nechráni pred káblovou retransmisiou alebo retransmisiou zo záznamu. Európska dohoda v čl. 1 išla ďalej, udeľujúc tiež právo povoliť alebo zakázať drôtové šírenie, či už súbežné alebo z nahrávok.

13. Odporúčanie buduje na štandarde dosiahnutom v rámci Európskej dohody a pre zjednodušenie sa naň odvoláva ako na "právo na retransmisiu" pokrývajúce všetky formy opakovaného šírenia akýmkoľvek prostriedkami.

b) právo na nahrávanie

14. Je dôležité poskytnúť vysielateľom právo na povolenie alebo zakázanie nahrávok ich vysielania, pretože nahrávka predchádza všetkým neskorším aktom využitia.

15. Toto právo už je zahrnuté v Rímskom dohovore, čl. 13 a v Európskej dohode, čl. 1. Európska dohoda je podrobnejšia, pretože sa zmieňuje o nahrávkach "nehybných fotografií z nich".

c) právo na reprodukciu

16. Toto právo už je zahrnuté v Rímskom dohovore, čl. 13 a v Európskej dohode, čl. 1. Čl. 13 c) Rímskeho dohovoru stanovuje niektoré obmedzenia tohto práva, ktorých dodržiavanie sa už nepovažuje za nevyhnutné.

17. Odporúča sa udeliť rozsiahle právo na reprodukciu, ktoré pokryje priamu aj nepriamu reprodukciu nahrávok akýmkoľvek spôsobom alebo formou. Nepriama reprodukcia je vyhotovenie kópie z kópií nahrávok.

d) právo na sprístupnenie

18. Veľkou zásluhou dohôd WIPO z r. 1996 bolo zavedenie práva na sprístupnenie pre kategórie držiteľov práv, na ktorých sa vzťahujú uvedené dohody. Týmto spôsobom sa ozrejmiло, že držiteľia práv sú chránení pred sprístupňovaním ich diela a iného chráneného obsahu verejnosti tak, že jej zástupcovia budú mať k nim prístup z miesta a v čase, ktorý si individuálne zvolia, bez ich súhlasu.

19. Vysielatelia tiež potrebujú takéto právo. Táto potreba sa stáva stále naliehavejšou vzhľadom na to, že narastajúca šírka vlnových pásiem uľahčuje zasielanie zvukových súborov a audiovizuálneho materiálu v cyber priestore.

20. V tomto ohľade Odporúčanie prísne dodržiava znenie dohôd WIPO.

e) právo na distribúciu

21. Právo na distribúciu, ktoré nie je chránené ani Rímskym dohovorom ani Európskou dohodou, môže byť pre vysielateľov dôležité obzvlášť vtedy, keď program nie je chránený autorským právom. To je napr. prípad vysielania verejných podujatí. Dokonca aj v takom prípade má vysielateľ legitímny záujem o ochranu svojho produktu pred nepovoleným predajom, napr. vo forme videokaziet.

22. Právo na distribúciu bolo poskytnuté iným kategóriám držiteľov príbuzných práv dohodami WIPO v r. 1996.

23. Pri formulácii tohto práva v národnej legislatíve zákonodarca musí vziať do úvahy potrebu určiť podmienky, ak nejaké treba, za ktorých sa prebratie tohto práva uplatní po prvom predaji alebo inom prevode vlastníctva nahrávky alebo jej kópie.

f) právo na sprístupnenie verejnosti

24. Toto právo už je zahrnuté v Rímskom dohovore a v Európskej dohode o ochrane televízneho vysielania. Rímsky dohovor používa formuláciu "na miestach prístupných verejnosti za úhradu vstupného" (pozri čl. 13 d) dohovoru). Odporúčanie dodržiava prístup podľa dohovoru, ale má na pamäti, že je na členských štátoch, aby definovali pojem "vstupné" v národnej legislatíve, príp. zväžili aj definovanie nepriameho vstupného.

Nosné signály ešte nevysielaného programu

25. Členské štáty neopomenú, že je málo platná ochrana vysielaného programu, ak ju piráti môžu zmariť jednoduchým prostriedkom na získanie prístupu k signálu ešte pred jeho vysielaním. O tomto probléme sa hovorilo v dohovore z r. 1974 týkajúcom sa satelitnej distribúcie signálov prenášajúcich program známej ako Bruselský satelitný dohovor, ku ktorému pristúpilo 12 členských štátov Rady Európy. Na základe dohovoru musia členské štáty prijať primerané opatrenia na ochranu neoprávnenej distribúcie signálov prenášajúcich program ešte pred jeho vysielaním.

26. Členské štáty môžu zväžiť poskytnutie ochrany v rámci národného zákona o nekalej súťaži alebo občianskeho práva alebo výhradného práva vysielateľov v súvislosti s takýmito signálmi. Tieto opatrenia by sa mali zamerať na ochranu vysielateľov pred neoprávnenými aktivitami popísanými v odrážkach a) až f) v časti "Práva, ktoré treba poskytnúť", t.j. retransmisiou ich signálov, nahrávaním ich signálov, reprodukciou nahrávok ich signálov, sprístupňovaním nahrávok ich signálov verejnosti takým spôsobom, že jej zástupcovia by mali k nim prístup z miesta a v čase, ktoré si individuálne vybrali, sprístupňovaním ich signálov verejnosti predajom alebo iným prevodom vlastníctva nahrávok a sprístupňovaním ich signálov verejnosti za úhradu vstupného.

Technologické opatrenia a informácie správy práv

27. Technologický pokrok nie je len hrozbou pre práva vysielateľov. Môže tiež ponúknuť riešenie ich problémov a pomôcť im vyhnúť sa neoprávneným spôsobom využitia. Tzv. informácie správy práv sú tiež dôležitým nástrojom držiteľov práv na ochranu ich práv. Zainteresované strany vč. držiteľov práv sa už zapojili do snáh o zavedenie takejto technológie a rokujú o nej.

28. Môže sa však preukázať potreba poskytnúť osobitnú právnu ochranu novým

metódam ochrany práv. V zmluvách WIPO z r. 1996 týkajúcich sa iných kategórií držiteľov práv sa opatrenia v tomto zmysle už nachádzajú. Odporúčanie dodržiava znenie uvedených zmlúv.

Doba ochrany

29. Členským štátom sa odporúča zvážiť, akú dobu ochrany poskytnú vysielateľom; táto doba je minimálne do konca 50. roka od konca roka, v ktorom sa vysielanie realizovalo. Väčšina členských štátov Rady Európy už túto dobu určila.

30. Toto je rovnaká doba, akú iným držiteľom príbuzných práv určili Medzinárodný dohovor o ochrane výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov (WPPT) a čl. 14 (5) Dohody o obchodných aspektoch práv na duševné vlastníctvo (TRIPS), zatiaľ čo Rímsky dohovor v čl. 14 predpokladá dobu len 20 rokov.

Preklad: Ing. Kormančíková, Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisii